

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Kytölä, Samu

Title: Pala Cantabriaa suomalaisella futisfoorumilla

Year: 2014

Version:

Please cite the original version:

Kytölä, S. (2014). Pala Cantabriaa suomalaisella futisfoorumilla. *Tempus*, 49(1), 20-21.

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Tempus-artikkeli (max. 6500 merkkiä!)

8.12.2013 - vapaa julkaistavaksi sellaisenaan tai toimituksen muokkaamana

Samu Kytölä

Pala Cantabriaa suomalaisella futisfoorumilla

(tai parempi otsikko?)

Monikulttuuriseen jalkapallon maailmaan nivoutuu monia kielellisiä ilmiöitä. Niinpä suomalaisillakin futisnettisivustoilla käytetään elementtejä useista eri kielistä: yleisimpien suomen, englannin ja ruotsin ohella vaikkapa saksaa, italiaa, hollantia ja espanjaa – globaalin jalkapallokulttuurin keskeisiä kieliä. Tutkimallani erittäin suositulla *Futisforum2*-keskustelufoorumilla näitä kieliä esiintyy usein suomalaisten ”foorumistien” käyttäjänimissä, futismatkaraporteissa ja eri maiden futista koskevien keskusteluiden otsikoinnissa.

Espanjasta tuli muutamaksi viikoksi vuonna 2008 erityisen tärkeä resurssi *Futisforum2:lla* espoolaisen FC Hongan kannattajien ja muiden Suomi-futiksen ystävien keskuudessa. FC Honka eteni tuolloin Euroopan laajuisessa UEFA Cupissa selvittäen sen esikarsintakierrokset voitokkaasti. Elokuussa arvottiin ensimmäisen pääkierroksen otteluparit, ja satoja nimimerkkejä kerääntyi *Futisforum2:n* Honka-keskusteluotsikon alle jännäämään ja kommentoimaan suoraa live-lähetystä arvonnasta. Hongan ottelupariksi nousee Racing Santander Cantabrian maakunnasta Espanjasta, ja pian arvontatuloksen jälkeen viestiketjun merkittäväksi kieleksi nousee espanja. Tutkijan kenttämuistiinpanoni tuolta futissyksyltä kertovat espanjan kielen paikallisista merkityksistä ja pienoisesta kultti-ilmiöstä.

Espanjankielisiä tekstejä Hongan vastustaja Racing Santanderin kotisivuilta ja muilta espanjalaisilta sivuilta lähetellään *Futisforum2:lle*, jossa käynnistyy näiden myötä merkitysten arvuuttelu, omilla suomennoksilla ja *Babel Fishin* konekäännöksillä leikittely. Hongan UEFA Cup -taivalta koskevan varsinaisen keskustelun lomaan kasvaa vilkas metakeskustelu: mitä eri espanjankieliset lähteet otteluparista kirjoittavat? Neuvotellaan, ketkä Suomi-foorumisteista osaavat lukea ja suomentaa espanjaa – kuka on pätevä asiantuntija tulkaamaan nettitekstien palasia toisille foorumisteille, joiden tiedonjano tulevaa otteluparia kohtaan on sammumaton. Vaikka samalla foorumilla on muissa (esim. Real Madridia tai Argentiinan maajoukkuetta koskevissa) keskusteluissa esiintynyt useita espanjan kielen eksperttejä, tähän Hongan näkökulmasta kumpuavaan keskusteluun heitä ilmestyy niukasti. Eräskin keskustelija huomauttaa lakonisesti – viitaten Suomessakin suosittuun espanjalaiseen tv-sarjaan:

”Foorumistit vahdanneet koko kesän Los Serranosia eikä siltikään käänny uutiset suomeksi”

Lisämausteena tähän sävyyn etenevässä metakeskustelussa on *”mitähän nekin meistä ajattelevat”* - henkinen itsereflektio: mitä Espanjassa ajatellaan suomalaisesta vastustajasta? Varsinainen espanjan kieli- ja kulttuurikyöpy viestiketjussa kuitenkin ryöpsähtää käyntiin vasta kun ensimmäinen osaottelu Santanderissa pelataan syyskuussa. Foorumistit ovat parin viikon ajan tuskailleet, tulisiko ottelusta televisio- tai nettilähetystä; heidän pettymyksensä on valtava, kun kuvallista lähetystä ei lopulta ole saatavana. Pelastus löytyykin Cantabrian paikallislradiosta, joka lähettää netissä suoran radioselostuksen – vahvalla paikallisvärillä maustettuna.

Paremmen tietolähteen puutteessa *Futisforum2:n* Honka-viestiketjusta kehkeytyy matsin aikana kiihkeärytminen, kultinomainen live-seuranta: arvuutellaan kollektiivisesti ottelutapahtumia ja selostuksen merkityksiä, hekotellaan kulttuurieroille ja paikallisstudion meiningille. Joku paremmin espanjaa ymmärtävä osallistuja tunnistaa selostuskielen paksuksi cantabrian murteeksi; muutama esiintyy tulkkina ja asiantuntijana; pari vitsiniekkaa heittää koko seurannan suosiolla huumoriksi. Foorumille putoilee kuultuja (tai väärin kuultuja) palasia cantabrialaisesta radioselostuksesta; Racingin pelaajan **Oscar Serranon** sukunimestä lohkotaan tv-sarjaan viittaavia vitsejä.

Ottelun alkupuolella selostuksen ja muiden nettilähteiden pohjalta herää väärä huhu, että Honka olisi tehnyt yllättävän vierasmaalin. Asiaan ei tunnuta foorumilla saavan varmuutta; seuranta radion pohjalta on raastavaa, espanjalaiset kun kuulostavat hehkuttavan jokaista rajaheittoaakin kuin maalia! Niukemminkin espanjaa osaavat neuvovat nyt toisia kulttuurieroista:

"Jos ette ole ikinä espanjalaista selostusta kuunnellu, niin voin kertoa että se "GOOOOOOL!" kaikuu vielä 3 minuuttia (mahdollisen) kotijoukkueen maalin jälkeenkin teidän päässäanne."

Otteluseurannan lomaan kasvaa metapragmaattinen lisäjuonne "härmäläisen" ja espanjankielisen mediakulttuurin eroista: eräs kirjoittaja pohtii, millainen kulttuurishokki latinoille mahtaisi olla kuunnella lakonisesta, monotonisesta selostustyylistään tunnettua YLE:n toimittajaa **Bror-Erik "Bubi" Walleniusta**. Mutta toisella puoliajalla ennakkosuosikki Racing tekee viimein maalin ja pelätty, pitkä *GOOOOOOOLL!!*-huuto toteutuu:

"Nyt siellä on tullut maali. El callego diablo. Galician paholainen suomeksi tehnyt maalin. En tiedä kuka hän on."

(Racing Santander voitti lopulta Hongan yhteismaalein 2–0 edeten Cupissa jatkoon.)

Futisforum2-keskusteluketju FC Hongan tuonvuotisesta UEFA Cup -polusta käydään muutaman kuukauden aikana. Suurin osa ketjun tuhansista viesteistä on otteluparista Honka – Santander, reaaliaikaista seurantaa Santanderin ottelusta ja sen cantabrialaisesta nettiradiolähetystä.

Sattumalla oli näin syntyneessä futisyhteisön kultti-ilmiössä iso osuus: espanjan kieli tuli Hongan kannattajien ja Suomi-futiksen ystävien kokemusmaailmaan merkitykselliseksi juuri Cup-arvonnin johdosta. Jos Honka olisi saanut samasta arvontakorista vastustajakseen vaikkapa Dinamo Bukarestin, olisi samaan viestiketjuun todennäköisesti ilmestynyt mausteeksi – ja metakeskustelun kohteeksi – romaniankielisiä nettitekstejä. Toki romanian kielikin on jo mukana suosituissa *Google Translate* -palvelussa, vaan mistäpä olisi löytynyt romanian tulkki futisfoorumille tiedonjanoisten kuunnellessa romaniankielistä nettiradiota?

Tällaisten vuorovaikutusketjujen tarkastelu globaalin ja paikallisen jalkapallokulttuurin linssien läpi valottaa meille kieltenopettajille ja kieliasiantuntijoille pienen siivun ajallemme ominaisesta, usein digitaalisesti välittyneestä medialukutaidosta ja sen yhteyksistä monipuoliseen kielitaitoon. Nykykulttuurissamme korostuu usein monikielisten ja moniäänisten merkitysketjujen kollektiivinen, yhteisöllinen tulkinta ja luominen. Espanjan, cantabrian – tai minkä vaan kielellisen resurssin – osajia tarvitaan paitsi odotetuissa, myös melko odottamattomissa paikoissa.

Kirjoittaja on tutkijana Jyväskylän yliopiston kielten laitoksen "Kieli ja superdiversiteetti" -hankkeessa. Hänen väitöskirjansa käsitteli monikielisyyttä koskevaa metakeskustelua internetin suomalaisilla jalkapallofoorumeilla.